

Ingang

To the glory of God – met deze woorden opent de Australische dichter Les Murray sinds jaar en dag al zijn bundels. Bepaald niet gewoon in poëzieland. Poëzie en religie zijn immers meestal strikt gescheiden terreinen. Niet dat Murray het in zijn gedichten alleen over God of religie heeft. Integendeel, een gedicht als *Poetry and Religion* (in vertaling in dit nummer opgenomen) is eigenlijk een uitzondering. Poëzie is voor hem geen middel om God aan de man of vrouw te brengen. En zo hoort het. Een christelijke bakker moet gewoon een goed brood bakken. Zoiets geldt ook voor een gelovig dichter: hij moet gewoon een goed gedicht maken. Al was het alleen maar omdat God, god, G'd, Ene, Allah of hoe je Hem/Haar/Het ook noemen wilt (alle versies komen in dit nummer voor) niet geëerd wordt met een slecht gedicht.

Poëzie en religie – er zijn dus raakvlakken, al was het maar dat er dichters zijn die iets met God hebben. Maar delen poëzie en religie als zodánig ook iets met elkaar? Zoveel hoofden, zoveel zinnen. Maar wie die vraag in gelovig Nederland stelt stuit al snel op het woord 'verbeelding'. Bij Willem Jan Otten bijvoorbeeld. Of lees het laatste boek van de theoloog H.M. Kuitert: *Hetzelfde anders zien*, met als ondertitel: *Het christelijk geloof als verbeelding*. In dit boek presenteert Kuitert de dichters als kampioenen van de verbeelding en als lichtend voorbeeld voor hoe het in het geloof zou moeten.

Verbeelding – het thema zingt al wat langer rond in kerk en theologie. Dat heeft, denk ik, alles te maken met het feit dat God in onze cultuur een vreemdeling geworden is. Als hij nog aanwezig is, dan op een niet vanzelfsprekende manier. Als de Verborgene. Een mysterie. Om dat mysterie ter sprake te brengen voldoen dogma's niet meer. Er is een meer indirecte manier van spreken nodig die om het geheim heen draait, en een manier van kijken die tegelijk scherper en ontvankelijker is dan de alledaagse blik. Dan kom je al snel uit bij poëzie en verbeelding.

Hoe dan ook, zoals er dichters zijn die iets met geloof hebben, zo zijn er dus ook gelovigen die iets met poëzie hebben. De redactie van Krakatau is er in geslaagd om voor deze religiespecial van beide groepen vertegenwoordigers aan het schrijven te krijgen. En: mensen van heel verschillende denominaties en religies. Opvallend is dat zij het woord 'verbeelding' nu juist niet zo vaak gebruiken. Daarom heb ik het maar even voor mijn rekening genomen. Maar wat kunt u wel van hen verwachten?

- Willem Barnard, dichter en schrijver van kerkelijke gezangen, laat zien dat zijn eigen geloof leeft van: zelf poëzie schrijven,
- Peter van de Peppel, predikant in Rhenen, brengt poëzie ter sprake als een seismograaf die beelden van god (inderdaad: kleine letter) registreert,
- Rabbijn Evers herinnert ons er aan dat het Jodendom de mensheid poëzie van de bovenste plank heeft geschonken: de Psalmen,
- Bisschop Muskens ziet in dichters collega's van God (ik leen de uitdrukking van Joost Zwagerman),
- Elske Bast geeft stem aan de religieuze, maar niet-kerkelijke C.O.Jellema,
- Imam Van Bommel toont onder meer aan dat de Koran bron en slijpsteen voor poëzie is.

Maar daarnaast natuurlijk veel gedichten: van Van der Graft, Yunus Emre, Al Galidi, X Roelens en Les Murray. Want de dichters hebben ook in deze religiespecial het laatste woord.